

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. Könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő:
Dr. Lemberger Armin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A válság.

* Még a fülünkbe csengenek azok a lelkes szózatok, melyekkel széles az országban a különböző pártárgyalatú szónokok aposztrofálták márczius idusának visszatérő fordulóját, még friss emlékezetünkben vannak azok a hazafias szólamok, melyekkel a rég letűnt korszak elévülhetetlen vívmányait dicsőítették a Kárpátoktól az Adriáig, — és mégis, ha párhuzamot vonunk ama dicső kor lánggal égő lelkesedése és a mai napok kicsinyes párttekintetektől vezérelt hangulata között, mily törpe, mily szánalmasan kicsiny és szűkkeblű a mai márczius tizenötödikének politikai tartalma! Hol az a kitörő lelkesedés, a hazafias felbuzdulásnak ama csodálatos ihlete, mely az emlékezetes 48-as napokban pár perc alatt korszakokra, a nemzet egész életére kiható tényeket teremtett, hol az a közös érzelemben, közös lelkesedésben egygyőrrt, hatalmas tábor, mely csak a hazajavát, üdvét és boldogulását óhajtotta, de nem ismert különleges aspirációkat, egymásnak homlokegyenest ellentmondó pártszempontokat.

Hetek óta kórágyon vonaglik a magyar haza lázasan beteg teste, sietve jönnek-mennek a nagybeteg ágyához hivatott politikai tudósok, — de azért a krízis tovább lapog a beteg lüktető szervezetében és a válság reménytelenül, megoldatlanul húzódik tovább és tovább.

Akiket a váratlan politikai fordulat arra

jelölt ki, hogy a kormány élére állva, kivonozzák a nemzetet az általuk teremtett zürzavaros helyzetből, akik büszkén verdesik mellüket, hogy a nemzet bizalma feléjük fordult és a parlamenti többség felett ma ők rendelkeznek, a szövetezett koalíció, tétlenül, tanácstalanul, program nélkül áll a válsággal szemben. És a szövetezett ellenzék, melynek hivatása volna most erős kézzel megragadni a kormány gyepöljét, hogy elvlegre kivezesse a nemzetet a hetek óta elhúzódó sötétségből és bizonytalanságból, ez a többségre vergődött ellenzék most naponta szegénységi bizonyítványt állít ki magának arról, hogy vagy nem tudja, vagy nem akarja a kormányt átvenni, hogy nem bír oly egységes kormányzási programmal, amelynek alapján a válság megszüntethető és a kormányzás megnyugvással a koalíció kezébe letehető volna.

Pedig a nemzet lázas kíváncsisággal várja és lesi a szövetezett ellenzék programjának világra születését. A nemzet tudni óhajtaná, hogy mely szempontok, mely politikai irányelvek azok, melyeket a többségre jutott koalíció az ország kormányzásában követni akar, ha tényleg megbízatást nyerne a kormány átvételére, de sajnos, az országos közvélemény még mindig tájékozatlanul áll a kérdéssel szemben és a lefolyt események csak annyit árultak el, hogy a mai szövetezett ellenzék a választás ideje alatt közkereseti társaságot alakított a szabadelvűpárt megbuktatására, szövetezett arra, hogy a hatalmat magához ragadja, de nem bír közö-

sen v... irányelvekkel, közös elvi alapokon fölép... programmal, amikor ki kellene lépni... felvévés küzdő-erére.

Igen, a nemzetnek joga van megismerkedni azokkal a vezérelvekkkel, melyek alapján a szövetezett ellenzék, mint egyedül üdvözítő tényező, az ország ügyeit vezetni óhajtaná és e kíváncsiság annyival jogosultabb, mert napról-napra mindinkább világos lesz, hogy az oly különböző közjogi és elvi alapokon nyugvó koalíció nem képes a saját kebelében mutatkozó eltéréseket kiegyenlíteni és a közjogi felfogásában rejlő szétágazásokat egységesen áthidalni.

Hiszen a „szövetezett ellenzék” elnevezése alatt működő társas cég egyik beltagja a „disszidensek” is, azok akik a szabadelvűpártból való kiválásuk alkalmával váltig azt hangoztatták, hogy ők a november 18-iki esemény kivételével, voltaképpen mindenben egyetértenek a szabadelvűpárt által vallott és követett politikával. Hogy akarják már most ezek a szabadelvűpárti alapon álló disszidensek összhangzásba hozni az ő politikai hitvallásukat a függetlenségi párthoz, vagy a néppárthoz és az újpárthoz stb. tartozó frakciókkal vagy miképp akarják egy kalap alá terelni az utóbb említett párttörödékek az ő politikai nézetüket azokkal az elemekkel, akik programjuk lényegében ragaszkodnak a szabadelvűpárt által hangoztatott irányelvekhez?

Ime ez a nagy elvi és közjogi ellentét szüli azt, hogy a válság nem képes végéhez közeledni, hogy a kibontakozás napról-

TÁRCZA.

A névtelen zseni.

— A „Bajai Hirlap” eredeti tárczája. —

Írta: Csillag József.

Dévy Tibor művésztől tartott hazaféle. Rendkívül tetszett neki az előadás. Elmélázva bandukolt az utcán. Hiába, mégis csak szép, felemelő dolog az művészek lenni!

Poeta nascitur, mondja a latin. Hát miért ne volna ő is az? Nem tudott nyugodni. Igen, miért ne született volna ő is művészek. Hiszen tele a szíve, a lelke művészi hűvel, az idealizmus iránti bámulattal, elragadtatással. Csak próbálkoznia kellene. Aki mer, az nyer.

Morfondrozása közben lakása elé érkezett. Beszengett. Úgy érezte, hogy ma ki kell őttenie keble van szebbnél-szebb emlékekkel, gazdag gondolatokkal, hogy is tudná magát csengő-bongó rimek kedvéért fékezni. Nem, a versírás nem neki való. Beszély, novella, regény az már más. Ott lehet re-

Toll után nyúlt. Költemény írásába fogott. Írt, dolgozott sokáig, de a végén maga is észrevette, hogy bizony ez nem szerelmes vers, hanem egy nagy semmi. Persze, hogy is tudná ő ilyen témáról írni, mikor az a buksi, szőke feje még sosem bondult bele senkibe. Meg aztán az a kötött formája annak a versnek. Mikor az ember szíve-lelke tele van szebbnél-szebb emlékekkel, gazdag gondolatokkal, hogy is tudná magát csengő-bongó rimek kedvéért fékezni. Nem, a versírás nem neki való. Beszély, novella, regény az már más. Ott lehet re-

gélíne a fényes képzeletnek, mint a sasnak, fennek, szabadon. Csak valami megfelelő tárgya volna. Idegesen kotorászott zseibeiben. Szeme egy az íróasztalán levő báli meghívónál akadt meg. Éppen jó. Nem volt ugyan a bálaknak feltétlen barátja, de most kapóra jött a dolog. Utóvégre ő is fiatal ember. Egy kis szerelmi história, ami olyan helyen könnyen találkozik és már is van tárgya annak a regénynek. Igen, el fog menni...

A Bohémában mindenki csodálkozott az eddig oly csendes, félrevonult életét élő Dévy Tibor megjelenésén. Különösen Balatony Béla a „Babér-czimű művészi hetilap szerkesztője nem állta meg sző nélkül: »Hehe he, jól teszed öregem. Tudtam én mindig, hogy okos ember vagy, a párodát keresed úgy-e, mert páros élet a legszebb a világon!

Tibor büszkén mosolygott. Oh, ha tudná, ha sejtene is Balatony Béla, hogy ő a muzsák követeinek szerepel itt, akkor bizonyára más hangon beszélne vele. Hanem persze ez a mai fiatalság. Még a bohém is önző.

Elég az hozzá, hogy Dévy Tibor megtalálta, amit keresett. Most már volt témája. Azt a négyest még sem ostoba ember találta ki.

Hogy nevetett rá az a barna kislány! Ő meg vissza. Aztán az a kacsintó két szemé nem e az üdv, a szerelm maga!?! Az a piciny kacsó, ... nem állhatta meg, hogy esőket ne lopjon rá. Igen, Dévy Tibor még szerelmes is tud lenni, ha akar.

Mikor a Bohémek a második négyest táncolták, ő már íróasztalánál ült.

Írni kezdett. De csak kezdett. Úgy tapasztalta,

hogy bizony most nem egy semmire. Csupa szerelmi ömlengés az egész, amit ő eredetinek gondolt. Nem a szíve mélyéből fakadt az. Pedig előbb-utóbb ki kell fornia annak a művészi ihletnek.

Azután bosszusan dobla téra a tolat...

Már virradt és az ő szárnjai még sem akarnak kibontakozni.

Ágyára vetette magát. Majd holnap. Majd ha rendbeszedi fáradt agya a hányt-vetett eszméit, kibogozza összekuszált gondolatait, akkor mennie kell a dolognak, mint a karikacsapás.

Csunya, borús idő volt másnap.

Éppen valamelyik napilap „Művészet és Irodalom” rovatába volt elmerülve, midőn halkan kopogtak ajtaján.

— Szabad, szólj felemelkedve székéről.

Egy fiatal leány lépett be társalkodónője kíséretében. Szemlesítve kért bocsánatot tolakodásáért, de utólrta őket a zápor és kénytelenek voltak menekedni kerseni.

Dévy Tibor csak most vette észre, mily hevesen dobog a szíve. Maga sem tudta miért?

— Tessék bátran kényelembé helyezkedni, mokogeta.

A hölgyek szemérmes pirulásal foglaltak helyet. Azután szóba elegyedett a két menekülő. Természetesen az időről beszélgettek. Végre elült az eső, menni kezdültek.

Kezet nyújtottak.

— Legyen szerencsém urasághoz, szólt a lányka, majd ha egyszer szebb idő lesz. Szilágyi Flóra vagyok.

napra bizonytalanabb lesz, mert az a többség, melyet az alkotmányos formák szerint a kormányzás átvétele megilletné, nem képes az ország ítélőszéke előtt igazolni, hogy melyek azok a politikai vezérkérdések, amelyekre nézve a szövetség pártok közös megállapodásra jutottak és melyek azok az irányelvek, amelyek alapján szoros közösségben és szolidaritásban az ország ügyeinek vezetésére vállalkozni akarnak.

A szövetség ellenzék kebelében mutatkozó ez a politikai ellentét és eltérés kerékkötője tehát a válság megoldásának, nem pedig, mint az ellenzéken elhitheti szeretnék, a tényleges hatalomtól még meg nem vált Tisza-kormány és az udvari körök intrikája.

És ekként hetek óta botorkál és bándokol a nemzet a legnagyobb bizonytalanságban, várva, mikor jelenik meg a politikai látóhatáron az a pirkadó fény, mely eloszlatja a sötétséget és meghozza elvégre az annyira óhajtott kibontakozást. Hívó bizalommal valljuk, hogy a király felséges személye, ki a mai napon érkezik a politikai válság megoldása végett a fővárosba és akihez osztatlan reménységgel tekint fel a nemzet, megteremtí már közelebb a békés kibontakozást. Úgy legyen!

Politikai hírek.

A politikai helyzetről. Szavahihető forrásból kapjuk a következő sorokat: Addig, amíg a király újabb nem hívja meg politikusaik valamelyikét, fordulat a politikában nem várható. De maga a meghívás sem jelenti, hogy a megoldás közvetlen küszöbön van és helyesen ítélték meg a helyzetet azok a politikusaik, akik a Felsőháztól jövezt az mondták, hogy a válság hosszú tartamú lesz.

A válság hosszú elhúzódását jobbról is, balról is aggályosnak vélik, de tisztán belgyi szempontból, azon az alapon, hogy exlex ben vagyunk és az addig nem abban a mértékben folynak be, mint az ex-légit való exlex idejében és így fokozottabban mértékben kell majd a készpénzkészletekhez nyulni, ha azt nem akarjuk, hogy az állami gépezet funkcióit elveszítse.

Hogy persze ez a válság mikor éri el tetőpontját, ahhoz hozzávetőlegesen sem lehet hozzászólni. Vannak, akik azt állítják, hogy mindaddig tart, amíg az ujonczbehívás dolga az elintézését nem sürgeti, ami majd szeptember végén következik be. Ha pedig a szövetség baloldal most április 4-én, amikor a képviselőház ülést tart, a válság körül nagyobb vitát szándékozik indítani, abban a pillanatban királyi leirattal elnapolja a Házat és mindaddig nem is nyitják meg, amíg a kedélyek le nem csillapodtak.

Tibor megígérte és amikor már rég elhangzottak léptei a szép leányok, még akkor is úgy csengett, bogzott fülibe minden szava, mint remegő madárka félnék csipegetése. S azután folyton. Éjjel-nappal szünetlenül csak az ő képét látta, az ő édes hangját hallotta. Egy szép napon meglátogatta Szilágyiékát. S attól fogva mindennapos lett a házbán.

Hanem mentől otthonosabb volt náluk, annál idegenbélier érezte magát odahaza. Hiányzott valaki. Igazán, mélységes szerelmekkel szerette azt a leányt, miközben fájdalommal tapasztalta, hogy szerelme nem talál viszonzásra. Hányszor tudott volna sirva fakadni ott a Flóráék zsujrain. Mert, bár kedvesen, szeretettel beszélt vele Flóra mindig, úgy szemléltes, féltéken, mint mikor a zápor elől menekült be hozzá, mégis ha Balatony Bélához szölt, kipirult tejezarcja, mint a róza s ramosolygott büszkén, boldogan, szerelmesen.

Dévy Tibort folyton-folyvást jobban emésztette az epedés, a vágy . . . Egy este, éppen hivatalából érkezett meg, mikor a szolgáló egy borítékot nyújtott néki.

Tibor fehér lett, mint a fal. Megismerte az irást. Flórát volt. Most, talán, most az ő számára is megnyílik a boldogság bezárt kapuja. Még mindig tudott szerelmes szive hinni, remélni . . . Reszkető kézzel bontotta fel a levelet. Meghívott kapott Balatony Béla és Szilágyi Flóra esküvőjére. Mintha

Akármerre tekintünk a helyzet vigasztalan és jobb mód ez idő szerint ezzel az alakulással szemben, mint a túrelmen, nincsen.

Ugyanezen hírforrásunk közli, hogy a király ma Budapestre érkezik a politikai válság megoldása végett.

Megnyilatkozás a közös vámtérület mellett. A múlt héten lefolyt királyi kihallgatások során tudvalegőleg Zselenszky Róbert orsz. képviselő is a közös vámtérület jogalapján állva, mondotta el nézetét a gazdasági válságról a királynak. Ezen állásfoglalása alkalmából a szarvasi szabadalvúpárt a következő üdvözlő távíratot intézte Zselenszky Róbert gróf, országgyűlési képviselőhöz: »Hazaftas aggodalommal és feszült várakozással nézzük hazánk politikai és közgazdasági viszonyainak nehéz válságát. Az önálló vámtérület létesítését célzó veszélyes, kockázatos törekvésekkel szemben, Nagyméltóságodban látjuk gazdasági létünk hatalmas védelmezőjét, akinek bátor állásfoglalása s a legmagasabb helyen kimondott bölcs szava a magyar gazdasági válság osztatlan meggyőződését tolmácsolja. Őszinte örömmel és hálás lelkességgel üdvözöljük Nagyméltóságodat s a magyar közgazdaság védelméért folytatott hazafias munkálkodására áldást kérünk. A szarvasi szabadalvúpárt.«

A képviselőház bizottságaiból. A t. Ház nagy üléstermében tudvalegőleg április hó 4-éig tart a szélesed. A szünet alatt azonban szorgosan működnek a bizottságok, melyek közül eddig négy bírálóbizottság tartott ülést. Az első bírálóbizottság tegnap d. u. 4 óra, az első osztály bizottsági termében, gróf Mailáth Géza, Hrabovszky Guido, Mezőfi Vilmos és Szüllő Géza képviselők mandátuma; a harmadik bírálóbizottság szintén négy óra, a harmadik osztály termében Dömötör Mihály, Rónay Elemér, Hodzsa Milán és Mihályi Péter képviselők mandátuma; a negyedik bírálóbizottság a negyedik osztály termében délután öt óra, Miklós Ödön és Popp C. István képviselők mandátuma és végül a hetedik bírálóbizottság délután három óra, a második osztályban Radics Jenő, Nagy Emil és Bauer Mihály képviselők mandátuma dolgában intézkedett. A negyedik bírálóbizottság április hetedikén délután öt óra, amelyen Demjén Vazul képviselő mandátumát vizsgálják meg.

Bajai szabadságünnepélyek.

Borús, zivataros időben, akárcsak 1848. márcziusának megszentelt idusán köszöntött reánk szerdán a magyar szabadság hajnalának dicsőséges évfordulója. Lobogódszt öltöttek a város középületei és igen számos magánlak is, méltó demonstrálásul annak a hagyományos kegyeletnek, melylyel Baja város polgársága a nemzeti mult dicső emlékeinek adózik.

Ünnepelt az egész város, ünnepeket tartott lakosságunk apraja, nagyja és elülni látszott egyetlen napra az a társadalmi együttélésünket immár jó ideje megbénító vihar,

villámcsapás érte volna. Egy székre rogyott. Keblére szorította forró kezét. Nehéz könnyesepp gördült végig szomorú arczán.

Tollat ragadott. Irt, irt gyorsan, sebesen, mintha valami üzte, hajtotta volna, mintha minden perc a halált hozta volna közelebb.

Végre elkészült.

Most érezte, hogy beteljesült vágya. Művészi alkotott. A szívet hagyta ott azon a papíron.

Odakinn derengeni kezdett a hajnal. Egy éjjel megirt egy regényt, de még mást is. Egy levelet Balatony Bélához.

»Kedves Barátom!

Ez a levél végrendeletem. Egyedüli hagyatékom e mű. Tedd kérlek közéd becses lapodban, a »Babéban.« Névtelenül. Ugy is megtudja, aki kíváncsi rá, hogy ki az az örökhatyó . . .

Isten veed!

Boldogtalan barátod

Dévy Tibor.

Azután egy pistolydurránás rázkódtatta meg a szoba levegőjét és Dévy Tibor kiszenvedett.

A temetés minden pompa nélkül, csöndes részvét mellett ment végbe.

Hanem a »Névtelen zseni« regénye teljes »művészi« sikert aratott.

mely helyi politikai életünk berkeiben meg nem férve, betolakodik és pusztít messzehíri társadalmi harmonikáiban is.

Politikai pártkülönbösg nélkül ünnepelet márczius 15-én Baja város közönsége és éppen ez a momentum adja meg a lezajlott lelkes ünnepek fényét és becsét.

A hazafias emléknep bajai történetét a következőkben írjuk meg:

Diszfeldvonulás.

Márczius 15-én reggel 9 óra, zeneszó és dobpergés hangjaival vonultak föl a főterre a nagy időknék Baján élő tanui, az agg 48-as honvédek, kikhez az ipartestület tekintélyes küldöttsége csatlakozva, a r. k. plebánia templomba indult a zászlómenet. Itt *Vojnits* Dániel apátrplébanis ünnepi misét celebrált, mely után a százmásra menő közönséggel meggyarapodott menet, a lakosság honfui lelkesedése közben vonult vissza az ipartestületbe.

Ezzel a délelőtti ünneplés véget ért.

A délután ünnepi eseményeit az ipartestületi emlékünnepély nyitotta meg.

Az ipartestületben.

A »Bajai ipartestület« előjárósága még folyó évi február hó 15-én tartott ülésén elhatározta, hogy márczius 15-ét, mint a szabadság férvény napját minden évben nemcsak társasvacsorával ünnepli meg, mint eddig, hanem a bajai iparosság honfui kötelességének és hazaszeretetének méltó kifejezést adva, saját házában nagytermében, márczius idusán hazafias ünnepelet rendez. Az ünnepelet, melyen nagyszámú ünneplő közönség volt jelen, a következő sorrendben folyt le:

15-én délelőtti 8 és fél óra, hogy gyülekezés volt a testület nagytermében és csatlakozva a 48.49. honvédekhez, telvonultak 9 óra a plebánia templomban tartott háladó istentiszteletra a testület zászlója alatt.

Délután 3 óra a testület nagytermében hazafias ünnepelet tartottak a következő szép programmal: 1. Hymnus. Kölcseytől. Énekelte az alkalmi dalára Wilhelm Károly karnagy vezetése mellett. 2. Emlékeszéd, mondotta *Ledniczky* Ipoly főgimnáziumi tanár. A nagyszabású és hatásában lelkesítő hazafias beszéd valóságos apoteózis volt a megszentelt évfordulónak és a történelem e tudós professorának gyönyörű előadásában igazi fénypontját képezte az összes helybeli ünnepegeknek. 3. Alkalmi szavalt. Előadta Jung Jakab iparos. 4. Talpra magyar. Énekelte a dalára.

Este 7 és fél óra között családi jellegű vacsora volt Ziech Henrik vendéglőjében, hol dr. *Rajk* Aladár orsz. képviselő mondta az ünnepi pohárköszöntőt.

A Casinóban.

A Casino szabadságakomáján dr. *Nemes* József ügyvéd mondott lelkes hangú pohárköszöntőt a 48-iki eseményekről, melyek márczius 15-ét megteremtették. A jelen voltak mindvégig emlékedett hangulatban hódoltak márczius idusának és a késő órákig maradtak együtt elbeszélgetve, Dankó Lajos zenekarának pompás játéka mellett.

A polgári olvasó-egyletben.

Ünnepi szabadságakomával ülte meg a bajai polgári olvasó egyelet is 1848. márczius idusának emléknepjét. Szerdán este szépszámú közönség gyűlt össze az olvasó egyelet saját házában, hol dr. *Fehér* Lőrinc ügyvédjelölt, törvényhatósági bizottsági tag méltatta a márcziusi szabadságnap jelentőségét. Lelkes pohárköszöntőket mondottak még itt *Mihalitska* István állami tanítóképzési tanár és *Szabó* Sámuel városi aljegyző, az olvasó egyelet alelnöke. A társaság a legkedélyesebb hangulatban másnap reggel két óráig tartott ki a szabadságnap ünneplésében.

A bajai tanulóifjúság kegyelote.

A bajai iskoláknak majdnem mindegyikében hódoltak a nagy nap emlékének lelkes, hazafias ünnepelekkel.

A legkezebben ezuttal az állami tanítóképzőintézet ifjúsága róttá le hazafias szíve adóját, miről gyönyörű tanúságot tesz a bajai 48-as honvédegyelet alábbi hálaírata:

»Hogy az 1848-ik év márczius 15-ének dicső emlékét a 48-as agg honvédeknek mentől kellemsébe tegyék, a helybeli tanítóképzés tanuló ifjúsága 110 korona készpénzt küldött egyeletünknek, az elszegényedett honvédek között leendő szövetség céljából, amely összeget 15-én szét is osztottuk. Fogadjá a nemesszivű, hazafias adakozó-ifjúság ez

uton is hálás köszönetét az agg 48 as honvéd-knek. Tartsa meg őket a magyarok Istene a haza bódulására és javára az emberi kor legvégső határáig. Kiváló tiszteletünk küldése mellett maradjon Baján, 1905 évi március hó 17-én. Hazafiás üdvözléssel *Köch Jakab* 1848/49-es h. egyll. elnök.

Ezenfelül a következő ünnepelt tartották a tanítóképzőben:

A bajai m. kir. áll. tanítóképzőben.

A bajai m. k. áll. tanítóképző-intézet tanári kara és ifjúsága lelkesen ünnepelte e hó 15-én a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméinek hajnalhasadását. Az ünnepély a következő sorrendben folyt le:

1. Nyitány. Kéler B. Előadta az ifjúság zenekara. 2. Emlékbeszéd. Mondta Horváth Gábor ifj. alelnök. 3. Csataadal. Petőfi S. Szavalta Mehrwald Károly gyak. isk. VI. o. tanuló. 4. Nemzeti zászló. Huber K. Előadta az ifj. énekkar. 5. A márciusi ifjak. Petőfi S. Szavalta Gillich Jakab IV. b. o. tn. 6. Csárdajelenet. Hubay J. Előadta Mátray Jenő II. b. o. tn. (hegedűn) és Geyer József III. b. o. tn. (zongorán). 7. A Lenkey-század. Vizsota Gy. dr. Felolvasta Ring Károly IV. b. o. tn. 8. Petőfi induló. Weber P. Előadta az ifjúsági zenekar.

A bajai ág. h. ev. elemi népiskolában.

A bajai ág. h. elemi népiskola sikerült ünnepélytel adózott a szabadságharcz nagy napja emlékének. Az ünnepély a következő sorrendben folyt le: 1. Fohász. Horváth I-től. Énekeltek a tanulók. 2. Alkalmi beszéd. Tartotta Beyer Ede tanító. 3. A legszebb nap. Irtá Versényi György. Szavalta Pfeil Mihály IV. o. t. 4. A kis vörössapkások. Tört. rajz. Elmondta Kádás Dezső IV. o. t. 5. Március 15. Irtá Erdélyi Zoltán. Szavalta Eichardt Anna I. o. t. 6. Március 15-én. Szavalta Máté Mária IV. o. t. 7. Hymnus. Kőlcseytől. Énekeltek a tanulók.

HIRLEK.

— **Samélyi hírek.** *Borovicsényi* Gyula honvéduzár ezredes a héten Baján járt. — *Dr. Platts Bonifác* tankertületi főgazgató városunkban időzik.

— **Uj közkórházi orvos.** *Bezerédy* István főispán dr. *Tessányi* Dezső bajai földinket a bajai városi közkórházhoz alorvossá nevezte ki a kórházunktól távozó dr. *Fimossy* Boldizsár helyére.

— **Ezüstlakodalom.** Dr. *Bruck* Samu helybeli tekintélyes ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag és az ir. hitközség érdemes elnöke és neje *Kohn* Hermin urasszony í. hó 21-én ülök meg szűk családi körben házasságuk 25 éves fordulóját. Aki dr. *Bruck* Samunak a köztelen való tevékenységét és azt a buzgalmat ismeri, melyet mint az ir. hitközség volt iskolázási vezetője és jelenleg mint a hitközség elnöke felekezeti ügyekben is minduntalan kifejt, nem csodálkozik rajta, ha ez a családi ünnepély kivívkozik a családi szentély falai közül, hova méltán járul majd köszönteni a jubiliáns házaspárt és családját számos jóbarátja és tisztelője. Lapunk szerkesztőseje is őszinte örömmel üdvözi dr. *Bruck* Samut és alkalomból, mint a bajai szabadelvűvált egyik buzgó alelnökét és pártunk oszlopos tagját.

— **Esküvő.** Dr. *Frennd* József főbírótokos f. hó 28-án délután 4 órakor esküszik örök hűségét menyasszonyának *Bérczi* Margit urhölgynek, dr. *Bérczi* Albert bajai ügyvéd leányának, a helybeli izraelita templomban.

— **Uj joggyakornok.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke *Csuhás* Imre dr. ügyvédjelölt bajai lakost a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a bajai járásbíróhoz osztotta be.

— **Az ideli polgármesterygülés.** A törvényhatósági városok polgármestereinek idei gyűlése augusztus hóban Pancsován lesz, ahol az ideli országos ipari és mezőgazdasági kiállítást is tartanák. *Zechmeister* Károly győri polgármester, a kongresszus elnöke a héten értesítette erről dr. *Hegedűs* Aladár bajai polgármestert.

— **Halálözás.** Öv. *Herman* Bernátné szül. *Kohn* Fanny urnő, életének 68 ik évében váratlanul jobb lére szerződött. Földi maradványait csütörtökön d. u. 4 órakor helyezték örök nyugalomra nagy közönség részvétele mellett. Dr. *Balassa* József és dr. *Herman* Adolf helybeli ügyvéd édes anyjukat gyászolják az elhunytban.

— **Magyar név.** Kolompár Márton bajai lakos belügyminiszeri engedéllyel a nevét Pataki-rá változtatta.

— **Az első bajai politikai napilap.** Dr. *Szirmai* Vidor a -B.F.U.- szerkesztésével a tegnapi számmal megvált és függetlenségi programmal „Bajai Független Néplap” czim alatt politikai napilapot indit.

— **Bajai küldöttség** *Schmausz* Endrénél. A törvényhatósági-bizottság tudvalevőleg még a mult év október havában a közgyűlés jegyzőkönyvében: ikattatá távozott kulturőrőspánkunk, *Schmausz* Endre érdemét és a jegyzőkönyvnek egy díszesen kiállítandó kivonatát neki küldöttségileg kezeihez juttatni rendelte. A küldöttség — mint értesülünk — március hó 25-én meg is Apatinba *Schmausz* Endrénhez, *Erdélyi* Gyula főjegyző, polgármesterhelyettes vezetése alatt. A küldöttség tagjai lesznek: id. *pedi Szentély* Lipót kic. tanácsos, *Müller* József, *Somogyi* Emil, *Willmann* János, dr. *Valentín* Emil, *Heller* Richárd és *Kleemann* György dr. törvényhatósági képviselő.

— **A bajai rokkantegylet közgyűlése.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylet bajai fiókjá folyó évi rendes közgyűlését március hó 26-án d. u. 2 órakor, a városháza 2. sz. tanács-teremben tartja meg, melyre a tagokat ez uton hívja meg az Elnökség.

— **Közgyűlés.** A bajai 1848-49-es szegény sorú honvédeket segélyező-bizottság f. hó 15-én d. u. 2 órakor tartotta az ipartestület helyiségében évi közgyűlést. Czernay Imre biz. elnök a közgyűlést szép szavakkal megnyitván, Kovács Andor biz. jegyző ellenőri évi jelentést kapcsán a mult évi eredményt jelentette be, mely szerint a város nemes adományaitól 50 filléres havi segély czimén 1012 kor. 80 fill., adomány czimén 449 kor. 15 fill. összesen 1461 kor. 95 fillér folyt be. Ez összegből levonva a pénzbeszedő illetékét 107 kor. 82 fill., könyvkötés és nyomtatványokra 10 kor. 74 fill., a maradványból a következők agg honvédek részesültek: *Tury* János 79 éves, *Rácz* György 79 éves, *Simonovits* Antal 78 éves, *Németh* István 84 éves, *Pallóvits* Antal 78 éves, *Kronmeyer* Lipót 82 éves, *Vinkó* Márton 79 éves, *Bereczky* Balázs 79 éves, *Wollner* Jakab 80 éves, *Matos* Antal 75 éves, *Mezei* Lajos 76 éves, évezett 95-56 —95-56 fillér, *Juracek* József 82 éves, évezett 96 kor. 40 fill., *Horváth* József 76 éves, évezett 76 kor. 94. fill., *Szabó* Mihály 74 éves, évezett 71 kor. 93 fill., *Molnár* József 79 éves, évezett 32 kor. Nuszpl Antal 75 éves évezett 14 kor. 96 fill. összesen 1461 kor. 95 fill. Ezután az elhallozás folytán megürült számvizsgálói állásra *Mayer* Károly kereskedőt választották meg. A közgyűlés a pénkezelő-, számvizsgáló- és felügyelő-bizottságnak a számadási felmentvényt megadta.

— **A tisztelendő ur és a rettenetes könyv.** A Simplicissimus írja meg a következő megtörtént dolgot: A napokban M. város lelkisziparosa megállt Z. könyvkereskedő kiralata előtt. Szigoruan vizsgálta a kiállított könyveket, hogy nincs-e közöttük olyan, mely a lelkes ur nyájának erkölcsét veszélyeztetné. Már éppen indulni akart, mikor homloka hirtelen elburot. Egy könyvet látott, amelynek ez volt a címe: Mit kell egy fiatal leányknak házassága előtt tudnia? A tisztelendő ur kemény lépésekkel ment be az üzletbe és kérte a kiralatbeli könyvet. A vevők mind elbámultak s a kereskedő csalódkozva így szólt:

— De tisztelendő ur, az nem önnök való!

— Mégis kérem, látni szeretném.

— De biztosíthatom tisztelendő urat, hogy az a könyv éppen nem önnök való!

A lelkiattya erre étkelen dühbe jött.

— Látni akarom, érti! Adja ide rögtön. Mi az ára?

Aztán hat márkáért megvette a könyvet. Otthon igaztalan bontotta ki a könyvet s mohón kinyitotta. De roppant megnyult az ábrázata, mikor látta, hogy — *szakácskönyv*.

— **Pályázati hirdetés.** A katonai alreáliskolák 1-ső évfolyamában az 1905/1906-ik tanév kezdetén egy Baja városi alapítványi hely fog betölténi, melyre névze a bemutatás jogát Baja város közönsége gyakorolja. Felhivatnak emellogva mindazok, akik ezen alapítványi helyet elnyerni óhánják, hogy a törvényhatóság hirdetését tájában kifüggesztett és a városi katonai ügyosztályban (székhely, földszint 31. sz. a.) is betekintendő általános pályázati felhívás szerint felszerelendő folyamodványukat folyó évi április hó 30-áig beszárólják. Baja város tanácsához nyújtsák be. Az alapító levél szerint az alapítványi k. d. sz. m. ny. b. ny. b. csak bajai születésű és illetőségű ifjak részesíthetők.

— **Bajai személyhajójáratok.** Az I. cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság közli, hogy személyhajójáratait í. hó 16-án megindította. Bajáról — Mohácsra naponta este 8 óra 25 perczkor indul a hajó, Bajáról — Orsovára vasárnap, szerdán és pénteken reggel 5 óra 40 perczkor, Bajáról — Budapestre naponta 2 óra 5 perczkor délután közlekedik a személyhajó, míg a Mohácsról Bajára utazók naponta 12 órakor déiben indulnak Mohácsról.

— **Baja város statisztikája.** A kereskedelmi miniszter körlevellet lüdtött a héten a bajai törvényhatósághoz statisztikai adatok feltérjesztése tárgyában. Tudatja a miniszter, hogy az ország 1904 évi állapotáról az országgyűlés elé legközelebb jelentést terjeszt a kormány s e czélelő pontos adatokra van szükség. Felhívja a miniszter a várost, hogy a küldött kérdő íveket töltse ki és erre vonatkozólag utabiztosítások is ad. A kérdések az 1904. évbén alkotott szabályrendeletekre, továbbá a városi várnokra, utakra és hidakra stb. vonatkoznak.

— **Bajai szövetkezetek kimutatása.** Az országos statisztikai hivatal írtja a bajai törvényhatósághoz, hogy az 1904. évbén a hatóság területén működött szövetkezetekről szóló kimutatást, úgy a hitel, mint a gazdasági szövetkezetekről, terjeszse föl.

— **Árvérés a Szent Antal-utcai Vojnits-telken.** A Baja város tulajdonát képező Vojnits-féle ház és magtár lebontása és anyagának eladása végett a helyszínen folyó évi március hó 21-én délután 2 órakor nyilvános árverés fog tartatni a Weisz-Nándor gazdaságügyi tanácsnoknál betekinthető feltételek mellett.

— **Gyilkosság Mélykuton.** Mélykut községben, mint tudósítók jelenti, véres bűntény történt, amelyhez fogható alig ismerünk. Mélykutohoz tartozó csárdában vasárnap este egy asztalnál mulatoztak *Szelmayer* József, *Stark* Jakab és *Jugruna* György sváb legények. A harmadik asztalnál ült egymagában *Dudás* Ferencz 35 éves gazdaember. Este 11 óra tájban *Dudás* fizetett és távozott, a három sváb legény rögtön utána. Utoljára a gyanútanuln haladó embert és botokkal pozdorjává verték a koponyáját. Mikor a lélek teljesen elszállott belőle, *Jugruna* a halott zsebéből 9 koronát vett ki. A csendőrkő hamarosan elfogták a gyilkosokat. Tetűket beismerték, de azzal védekeztek, hogy részegek voltak. Valószínű azonban, hogy rablógyilkosság forog fenn, mert a gyilkosok látható, amikor az áldozat annyira fizetett a korcsmában s már akkor összebe-széltek, hogy megölik. A gyilkosokat a bácsalmási járásbírószag fogházában őrizik, ahonnan legközelebb Szabadkára szállítják őket.

— **Fabinyi Ferencz kiriai tanácselnök.** Fővárosi híradás, szerint legközelebb nagyobb változások várhatók a felsőbb bíróságok körében. *Fabinyi* Ferencz, a szegedi kir. ítélőtábla elnöke a Kurian üresedésében levő egyik tanácselnöki állásra van kizemelve, az ő helyére pedig a tábla elnökéül *Péchy* Aurél kir. ítélőtáblai tanácselnök kinevezése van tererbe véte.

— **A katonai pályára készülő bajai ifjak figyelmébe.** A honvédelmi miniszter leiratban értesítette Baja város hatóságát, hogy a katonai iskolába leendő felvételt végett a pályázók május 25-ig adják be folyamodványukat. Ezzel kapcsolatban figyelmetes ama körülményre, hogy a következő tanévben már magyar és német lesz az előadási nyelv, miáltal a nem német ajkú részére a katonai pálya lényegesen megkönyvitte. A leiratot most kiadják a községi elemi és a polgári fu iskolák igazgatóságának, hogy a tanuló ifjúságot annak tartalmával körülményesebben megismertessék.

— **A kalocsai érseki szék betöltése.** Hetek óta el van terjedve az a hír, hogy még a Tiszakormány be fogja tölteni a kalocsai érseki és a pécsi püspöki széket. Most e hír felhívatalosan megczafolják, arra utalva, hogy mindkét egyházi méltóság pénzügyeinek rendezése még nagyon sokáig, talán évekig is el fog tartani.

— **A bajai képviselőválasztók.** A központi választmány a héten ülést tartott a jövő 1906. évi országgyűlési képviselőválasztók összeírása tárgyában. A képviselőválasztóknak ezen összeírását a törvény rendeli el, melynek idevonatkozó intézkedését így szólnak: A népgyűlés összeállítására szükséges intézkedéseket a központi választmány március hó első napjaiban köteles megtenni. (1899. XV. t. cz. 145 §.) Az összeíró küldöttségek három tagból állnak s működésüknek megkezdése előtt esküt tesznek a pártatlanságra. A törvény nem szabja meg, hogy az összeíró küldöttség mely napon kezdje meg a működését, a határnapot a községi előjárás utján, az összeírás megkezdéséig legalább 8 nappal, a szokásos módon, minden közönségen kell kihirdetni.

— **Szntársulatunk küldöttel.** Szntársulatunk kebelében nagy, alkotmányos küzdelem folyt le hétfőn. Megválasztották ugyanis azokat a delegátusokat, akik a szabadka-bajai községűletet a színeszek országos egyestületének közgyűlésén képviselik. Megválasztották: *Gyulai* Zsigmond, a szntársulat titkára, *Kovács* Andor és *Budapestről* *Pethes* Imre.

— **Templomablás Bezdánban.** A bezdáni róm. kath. templomot farsang vasárnapjának estején ismeretlen tettesek kirabolták. Az elrabolt egyházi szerelvények között több értékes kehely is volt. A nyomozás eredményesen folyik.

— **Aljegyzőválasztások Mélykuton.** Mélykuton — mint leveleznők írja — a napokban történtek meg a segédjegyzőválasztások. Első segédjegyzővé Friedl Gyula eddigi másodsegédjegyzőt, második segédjegyzővé pedig Tőrey Gábor jegyző-gyakornokot választották meg. A választási eljárást Koller Oszkár almai szolgabíró vezette.

— **Meszlényi Gyula püspök meghalt.** A magyar püspöki kar legjobbjai egymásután szállnak sírba. Még árva a pécsi püspöki és kalocsa érseki székek és most már a szatmári püspöki aula jószágos lakója is elköltözött. Kedden este 10 óra 27 perckor szűnt meg szíve dobogni és elhunyt ország-szerzte mély részvételt kelt. 73 évet élt és halálával egy játékonyságban és tudományokban egyaránt gazdag lélek szállt sírba. 1887. óta volt szatmári püspök. A szalonfőpapak sorába tartozott, akik elegendő fellépésekkel, békével, szeretettel érik el néme számokait. Szellemessége közséim volt. Sokat fordult meg azelőtt társaságokban, de mint főpapak visszavonultan élt és távol állt mindig a napi politikától. Az irodalomnak és tudományoknak bőkezű pártfogója és jelentékeny, egyházmegyei cizelokra tett alapítványával megörökítette a szatmári egyházmegyében a nevét. Irodalmilag is működött. A Boldogságos Szűz Mária, mint fájdalom anyja megjelenése Franciaországban című könyve valóságosan maradandó vallásirodalmi jelentőségre tarthat számot. A magyar katolikus egyházat halálával fájdalmas veszteség érte. A bajai r. k. plébánia templomban és a Ferenczrendiek bajai templomában harangzúg és gyászműsiek jelzik az egyház mély gyászát.

— **1904-ben elfüstölt milliók.** A magyar korona országában 1904-ben 111 millió korona értékű dohánygyártmányt fogyasztottunk el, három és fél millió koronával többet, mint az 1903. évben. Az elfüstölt milliók összegében benne szerepelnek összes szivarjaink, cigarettáink, pipadohányaink, mindenféle dohánygyártmányaink. Még a burnótra is — ki hinné — 160 ezer koronát költöttünk el a múlt évben.

— **Vásári engedély.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Bácsujlak bácsmegeyi községben juh és sertésfelhajtással minden pénteken hivásár tartassék.

— **Az idő Kossuth-gyászünnepe.** Kossuth Lajos halálának évfordulóját, március 20-át nagy ünneppel fogja megülni az országos függetlenségi párt. Az ünnepet két részből fog állani. Vasárnap, e hó 19-én délelőtt megkoszorúzzák a Kerepesi temetőben Kossuth Lajos sírját, hol a párt nevében Bartha Miklós fog beszédet mondani és a sírra koszort helyezni. Másnap este fogja a párt a szokásos Kossuth-lakomát megtartani, melynek kimagasló pontja Apponyi Albert gróf beszéde lesz, ki kezében a Kossuth-serleggel fogja méltatni Kossuth Lajos érdemeit.

— **Jégesó a Bácskában.** Magyar-Kanizsáról jelentik, hogy ott a környékét e hó 9-én sűrű jég-eső lepte meg. A záport nagy zivatart előzte meg.

— **Adományok a plébánia templom festésére.** A r. k. plébánia templom kifestésére újabban adakoztak: Tüske János 360 kor. Egy volt bajai káplán 40 kor. Sch K. 6 kor. Kozák József 6 kor. Alföldi Béla 4 kor. N. N. 2 kor. 40 fill. Fehérvári Antalné, Iktocsa Mária, Lipovcevicz Ferenczné, N. N., N. N., Bodicsi Sándor 1—1 kor. Valkár Magdolna, Molnár Julianna 40—40 fill. Összesen 425 kor. 20 fill. Hála köszönet a kegyes adakozóknak! *Vojnits* Daniél apátplébános.

— **Egy sikerült vállalat.** Felsőszentiváron írják, hogy ott a múlt héten megjelent a faluban egy ember és kihirdette, hogy nagyobb munkához munkásokat keres. A vállalkozó ur kerestet ember lett a községben és boldog volt az a munkás, akinek megebédelt. Egy hétig vendégeskedett a naiv, hiszékeny embereknél, sőt néhányan ki is segítették néhány koronával pillanatnyi pénzavarából. Egy heti potya ebéd és koronás kölcsönnyelvek lebonyolítása után eltűnt a vállalkozó ur a faluból és soha többé vissza nem tért. Most kislát, hogy egy közönséges, de élelmes — kolduló vándorlegény volt.

— **Baja város helypénzesedési szabályrendeletét és díjjegyzékét** tervezett a földmívelési miniszter véleményadás végett leküldte a bácsmegeyi gazdasági egyletnek, mely azt pártolólag terjesztette vissza.

— **Anyakönyvi kinevezések Bácsmegeyében.** A belügyminiszter a kiszállási anyakönyvi kerületbe János Tódor gazdaszítot, a kerényibe pedig Schmidt Gáspár községi irnokot anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

— **Uj garal tanító.** Az érseki hatóság *Simok* Vukman Jánost Garára tanítónak nevezte ki.

— **A legkiválóbb orvosok** nyilatkozta szerint *Mattoni Giesshübler savanyukútja* kitűnő gyógyhatású a légző- és emésztőszervek minden betegségénél és igen hasznos övszervek is bizonyult az utóbbi években a járványok által meglátogatott vidékeken. Valóságilag unikum *Mattoni Giesshüblerje* mint diatetikus ital, mert egyetlen ásványvizet sem olyan alkalmas a folytonos, szakadatlan használatra, mint ez a savanyúvíz, mely teljesen nélkülözi a vas, méz és gyps által előidézett mellékzajt, mely alkatermek pedig a többi, talajból fakadó, ásványvizeknél nagy mennyiségben fordulnak elő. Ennek a tiszta alkalkikus savanyúvíz jellemző, a természetes ásványvizeknél ritkán található, tulajdonságnak köszönheti *Mattoni Giesshüblerje*, hogy dacára az utóbbi időben tömegesen piacra hozott savanyúvizeknek, fogyasztása állandóan növekszik és rangban mint Ausztria-Magyarország legnagyobb ásványvizek között emelkedte szerepét.

— **A Nap.** Példátlan sikerrel egy csapásra hódította meg a Nap a közönséget. Frissessége, elevensége, erős, becsületes hangja, tiszta demokratikus politikája, merezs, kitartó és szencziós küzdelme az alkotmányos szabadságról, rovatainak bősége, az egész lap eleganciája és kedvessége teljesen meghódították a Nap számára a közönség szívét. A Nap ezenfelül a legolcsóbb napilap; előfizetési ára negyedeve csak 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fill. A Nap valamennyi újság megjelölésével a legkimerítőbb tartalommal már korra reggel megérkezik az összes vidéki városokba. A Nap feléül szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Abrányi Emil. Politikai cikkeinek nagyrészt dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő írja. A Nap szerkesztőségének tagjai: Bródy Mihály, Cszizmadia Sándor, Csergő Hugó, Cholnoy Viktor, Feld Aurél, Gergely István, dr. Hajdu Miklós (segédszerkesztő), Hacskák Géza, Holló Márton, Holló Vilmos, Józsa Antal, Kemény Simon, Nadas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Béla, dr. Vázsonyi Vilmos. Mutatványszámot késszével küld a Nap kiadóhivatala: Budapest, Rókk Szilárd-utca 9.

— **Szőlőművelés.** Már többször volt alkalmunk megemlékezni a Nagyörszön létesített „Millenium-telep” szőlőoltvány-szaporító-telepről, a nagy-szentmiklósi, knezi és pakácsi fölökölkal. Királyi közjegyzői okiratokkal kimutattuk annak terjedelmét, üzemképességét, nagyságát, forgalmát és megbízhatóságát. Igazi fogalma ezen mintaleprellő csak annak lesz, ki személyesen szerez meggyőződést ezen szőlőiskola nagyszerűségéről. Az 1896-ik évben még csak 200 négyzetfogó nagyságú kísérleti telepből — amint arról mi is személyesen meggyőződünk — *Buding* Károly teleptulajdonos oly mintalepet létesített, amelyhez hasonló kiterjedést és berendezést szőlőiskola széles az országban — sőt még az ország határára is — nem létezik. Ott találjuk a fajtisza óriási anyatáblákat, az ojtványiskolákat, dugvány- és zoldóitványiskolákat, a gyönyörű, szebbnél-szebb természetűekkel. Rend, pontosság és csin mindben. Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer és ezer munkásékap állandó foglalkozást, ami másnéven is lehet, ha elgondoljuk, hogy évente 15—20 millió száma természetnek amerikai vadászok, gyökeresek, zoldóitványok, dugványok és gyökeres szőlőitványok. Amerikai rendszer szerint nagyszerű vízemelőket, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák keresztül-kasul ártási kutak módjára földalatti vívezetékekkel vannak ellátva és így a szárazság — amiben valójuk nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem érezheteti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés óriási öszezgek emésztett fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlőszet iránt érdeklődők csak ott fogják szükségletüket beszerezni, ami mindenesetre oly kertulajdonosok saját érdeke is, kik szép, egészséges, fajtisza és tartós szőlőszeti termények és szőlőitványok birtokába akarnak jutni. Amint a *Buding* Károly teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék egy szőlőszeti mű számba vehető — mi is meggyőződést szerzünk, az árak is olyan alacsonyak, hogy azok olcsóság tekintetében minden más hasonló vállalat teelleppel a versenyt felvenetik.

Mint minden évben, úgy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja megelni előfizetőit a *Pesti* Napló. Ez a kitűnően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bűmlátot és elragadtatást keltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becseré, mint a kiállítás pompájára nézve felülmulnak minden várakozást. Az idén a *Pesti* Napló „Modern Magyar Fesztümvételek” című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalma nézve még az eddigieket is felül fogja mulni és ingyen fogja megkapni a *Pesti* Napló minden előfizetője, aki addig legalább 1/2 évet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A *Pesti* Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — 1/2 évre 14 kor. — 1/4 évre 7 kor. — Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal. Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

Vonatkiállítás a baja—szabadkai vonalon.

A baja—szabadkai vonalon, — mint leveleznők írja — pénteken hajnalban súlyosabb természetű vonatkiállítás történt. Nagy szerencsének kell neveznünk, hogy a baleset nem követelt emberáldozatot és csak a lokomotívnak és két vasúti kocsinak a megrongálódásával végződött. Amíg a pályát helyreállították, természetesen több vonat vesztegelt az állomáson s így nagy üzemzavar keletkezett, amely éreztetővé vált az ország minden részében. A vonatkiállításról tudósítók a következőket jelentik: A szabadkai vasutállomásról 4:50 perckor indult el pénteken hajnalban a 4902. sz. bajai személynovat, melyen számosan utaztak. Alig ért a vonat a majsa kapuhoz, mikor egyszerre nagy recesség között lefutott a vágányokról. A lokomotív két méternyire beleforudott a puha földre és a kocsi között kettő nagyon, egy kevésbé megrongálódott.

Az utasok között nagy pánik támadt. Kiugráltak a kocsiból, látva azonban, hogy emberélet nem esett kár — megnyugodtak. Továbbutazásról természetesen szó sem lehetett a kiskiklőt vonatról. Az állomásfőnökség azonnal intézkedett a pályatest helyreállításáért, ami meglehetősen hosszú késedelemmel is történt. Hozzálattak egyidejűleg a földre forudott vonat kiemeléséhez. Már ezt megelőzőleg megállapították, hogy a kiskiklásnak hibás váltóállás volt az oka. Ezen az alapon indult meg a vizsgálát, amely azonban még nem nyert befejezést. Déli 12 órára tiszta volt a pálya s elment a forgalomban beállott zavar is.

Baja felé a délelőtti folyamán nem indítottak újabb vonatot, úgy, hogy a lemaradt utasok meg a reggeli posta csak délután 1/2-kor érkeztek meg Bajára.

N y i l t t é r .*)

Bajáról távozván, ez uton mondom közérdekes és barátaimnak, kikről személyesen el nem köszönhettem.

Baja, 1905. március 15.

Schwarz Gyula.

*) Az e rovathoz közlőkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

Az ujjverbázi kendergyár államsegélye. A len- és kendertermelés fellendítésére a beruházási törvényben négy millió koronát bocsátottak a földmívelési kormány rendelkezésére. Mint értesültünk, a földmívelési miniszteriumban a szükséges előzetes előkészítő intézkedések megtörténtek s eddig több kérény érkezett már a miniszteriumhoz kender- és lengyárak állami támogatása ügyében. Tallian Béla földmívelési miniszter — budapesti jelentés szerint — ezen kérények sorából az Ujjverbázon emelendő kendergyár ügyét már elintézte és az ott évenként legalább hater métermázsza kenderfeldolgozásra, megfelelő állami támogatást biztosított a gyárvalalkozásnak.

A hernyóirtás ideje. A földmívelési miniszter a múlt őszzel felhívta a közigazgatási hatóságokat, hogy a mezőrendőri törvénynek a kötelező hernyóirtásra vonatkozó rendelkezési hatóságok területén hirdessék ki és folyó évi március végéig való szigorú végrehajtásáról s a végrehajtás ellenőrzéséről is gondoskodjanak. Minthogy a hernyóirtás ideje már ide s tova vége felé közeledik, illeték helyről újra figyelemztetik az érdekeltek hatóságokat, de a gazdákat is, hogy a fenti rendelkezéseknek március végéig okvetlenül felelnek tegyenek. A földmívelési miniszter az idén is több vármegyére terletlen meg fogja vizsgáltatni, hogy a hatóságok és gazdák miként feleltek meg a törvény parancsának.

Bajai járásbeli és bácsmegeyi kisgazdák szervezkedése. Délmagyarország legnagyobb gazdasági szervezete: a Délvidéki Földmívelési Gazdasági Egyesületnek kötelekében legutóbb öt új főkegyesület alakult meg és pedig *Regöcsön*, *Ujpalánka*, *Wekerlefalva*, *Bocson* és *Kegyelicefalva*.

Baromfi-kivételünk. Néhány évvel ezelőtt talán még csak gondolni sem mertünk volna arra, hogy lesz idő, mikor baromfi kivételünk értéken messze túl fogja haladni, magának a gabona kivite-

lének az értékét. Igaz, hogy néhány év előtt a magyar gazdák és gazdasszonyok vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon kevés sulyt fektettek a fajbaromfityésztésre s ezt illetőleg talán még mindig ott tartanánk, ahol évekket ezelőtt tartottunk, ha nem lettek volna lelkes uttorók, akik szívükön hordozván gazdaközönségünk érdekét, minden alkalmat megragadtak, hogy a baromfityésztés számára tért hódítsanak. A fáradságos munkának azonban meg volt a maga haszna, mert a baromfityésztés révén valóságos kincseshányra nyílt meg a gazdák előtt, amelyből ugyszólván minden koczkázat nélkül mindenki merithet magának hasznót. Hogy ez így van és nem másképpen, azt világosan bizonyítják az alábbi hivatalos számadatok, melyek minden további beszédet feleslegessé tesznek.

1903. évben Magyarország buzakivitele 34 és fél millió korona volt. Ezzel szemben a baromfityésztésből 63,989.037 korona folyt be, tehát 29,489.037 koronával több mint a buzából.

A baromfityermékek közül legnagyobb kivitelünk van a tojásból, amiből Ausztriába 14,858.291 korona, Németországba 10,793.937 korona, Angliába 2,348.153 korona, Svájcba 1,609.608 korona és Belgiumba 443.982 korona értékben szállítottunk. A nyers baromfityollakból körülbelül 8 és fél millió koronányi kivitelünk volt. Leölt baromfityából a kivitelünk volt: Ausztriába 10,006.066 korona, Németországba 2,945.071 korona, Angliába 1,947.306 korona, Svájcba 185,940 korona és Belgiumba 739 korona értékben. Élőbaromfityából Ausztriából 4,460.852 korona, Németországba 5,684.124 korona, Svájcba 13,879 korona Belgiumból pedig 107.384 korona vándorolt Magyarországra. Ezen adatokból láthatjuk, hogy a baromfityésztés révén oly kereseti forrás nyílik számunkra, amely milliókat jövedelmez nekünk s így mindenki, akinek csak módjában áll, nagyon helyesen cselekedné, ha a maga érdekében is a baromfityésztést felkarolná.

Eladó.

A Perlaki Sándorné tulajdonát képezett elegáns

concert-zongora

elköltözés miatt eladó.

Bővebb fölvilágosítást ad

Engelmann Jakab

a vásártéri Kiegerl-féle emeletes házban.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult. Kézenyel-
csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
„Horgony” védjegyével és a Richter cég-
jegyzékkel ellátott dobozban van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ügyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerártára
az „Arany oroszlanhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5. neu.
Mindennapi szétküldés.

A „Pesti Napló” új karácsonyi ajándéka.

MODERN MAGYAR FESTŐMŰVÉSZEK

a czime új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyijajándékul szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándék-művünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a Magyar Festőművészet Albumának, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű díszművek százezernyi példányával terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek és díszes sorozat folytatja most a „Pesti Napló” új és minden eddigi ajándékát felszárvaló dísz-művel: a MODERN MAGYAR FESTŐMŰVÉSZEKEL.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásából, nagyrészt mesteri kivitelei műlapokon

gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül befogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan megirt életrajzát. A szöveget és a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyálni, elsősorú esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőinken kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜL a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., 1/2 évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1 óra 2 kor. 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel

a „Pesti Napló” kiadóhivatala.

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésű használt háziázer bevásárlásnál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

— adja a legjobb bort! —

Oltani, permetezni nem kell!

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek.

Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Czím:

Szigyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 db, két óriással
csak 10 kor.

KOLLÁRA A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindenemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és díszes kivitelben készítettnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.

Ügyszintén azok a legkedvezőbb részletfizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Szőlőlugast

üllessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minces oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekb. díszé, anélkül, hogy legkevesebbet helyet is elfoglalna az egyébre használatból részközlő. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kúsó természetű mert nagyobbrésze ha megmű is, természet nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatalit és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címére egy levelező-lapon tudja. Borfaják szőlőültvényök is még nagy mennyiségben kaphatók készült áron. Borok családú fogyasztásra 50 l. és felebb olcsó árban és „Deleware-sima ultiéshhez és borminta.

Érmelléki első szőlőültványtelep Nagy-Kágya Biharmegye.

Építkezési kölcsönök

a tervrajz és költségvetés alapján különösen előnyös feltételek mellett, valamint

törlesztéses kölcsönök

lakóházak és földbirtokokra különféle módozatokkal,

10 évtől 50 évig

terjedő törlesztésre, a legmagasabb érték arányában gyorsan engedélyeztetnek. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

SCHÄFFER VILMOS bankgyejesületi igazgató, SZEGEDEN.

A „Bajai Hirlap“

könyvnyomdájában

egy szedő- és könyvkötő tanuló felvétetik.

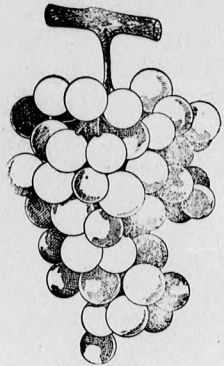
Minden könyvkereskedés után kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjal kiütetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérrét levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarország leg-nagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami segélyrel és állami felügyelet mellett létezt.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű igen czélszerű villanyvilágításu

szelblámpa csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet csak 5 koronába kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglallattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 czélszerű dohányzacskó, 1 gyufatartó, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivarárca, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivarvágó, 1 szivarhamutartó, 10 darab összesen.

4 és fel kiló körülbelül 50 darab különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

s vegyünk csakis Magyarországbán.

Egy nagy amerikai gyár tönkrehajtása folytán azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 drb szabadalmazott amerikai ezüst árukat melyen le-szállított áron, potom 6 frt 40 krétt szállíthatom bárkinek és pedig:

- 6 db amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével
- 6 db amer. szab. ezüst evővilla egy darabból
- 6 db amer. szab. ezüst evőkanál
- 12 db amer. szab. ezüst kávéskanal
- 1 db amer. szab. ezüst leves merítőkanál
- 1 db amer. szab. ezüst tejnerítő kanal
- 6 db angol „Viktória” pohártálca
- 1 db remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 krétt, ezen tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett **Neumann József-nél** Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és 1 darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 fillér.

6 darab zománczott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf

óra

két évi jótállás mellett **csak 5 korona.**

A vidéken lakó családoknak

mellőzhetetlen

a higiénikus és teljesen szagtalan oszsz. és kír. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns butordarab, bármilyen lakásban elhelyezhető.

Betegtoló kocsik

Hyg. köpcszé

Bidettek és irrigatorok

Mosdó- és fürdőkádak.

Vépes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

GUTTMANN L.

olset-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám (Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45	30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
50 rőfös vég bőr vászon csak f. 8.25	50 rőfös vég írlandi vászon csak f. 9.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85	
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40		
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffoning schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsószoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22		
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr. hosszu és 1 1/2 mtr. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr. hosszu 1 1/2 mtr. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65 szám, 1. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55		